

Brigitte Ekert

LIBRIS

Activități pe anotimpuri

după metoda pedagogică

Montessori

70 de activități
de dezvoltare
pentru copiii
de la 3 ani

DPH
DIDACTICA PUBLISHING HOUSE

Brigitte Ekert

Activități pe anotimpuri după metoda pedagogică Montessori

70 de activități de dezvoltare
pentru copiii de la 3 ani

SUMAR

Cuvânt înainte	6
Cum s-au născut aceste ateliere	6
Prefață	7
Perioade sensibile	7
Maria Montessori, o femeie ieșită din comun	9
Pentru o folosire adecvată a cărții	10
Cum sunt concepute fișele de activitate?	10
Unde putem găsi șabloanele?	10
Se pot realiza toate atelierelor împreună cu copiii de la vârsta de 3 ani?	10
De ce am inclus yoga în această carte? ...	11
De ce am folosit jocuri de cuvinte?	12
De ce am inclus rețete de bucătărie?	12
Recomandări finale	12

Toamna	14
Cele patru anotimpuri	16
Scara din trei mere!	18
Strugurele	20
Scoața copacului	22
Rafinamentul simțului tactil	24
Un colț de umbrelă	26
Melcușorul	28
Linii	30
Dovleacul	32
Amprenta	35
Felinarul de Halloween	36
Spală-te pe mâini	38
Sunete care ne înconjoară	40
A trăi înseamnă a respira!	42
Respiră din abdomen până în vârful nasului	42
Ca o marionetă dezarticulată	43
Ca un copac neclintit	43
Prieteni înșelători	44

Cremă de ciuperci cu ulei de trufe albe	45
--	----

Iarna	46
Să distingem texturile	48
Originea firului de lână	50
Galben, roșu, albastru	52
Verde, portocaliu, violet	54
De la umbră la lumină	56
De la închis la deschis	58
Să folosim corect foarfeca	60
Vestiarul lui Valentino	62
Îndoim foaia... în dreptunghi, în pătrat	64
Îndoim foaia... în triunghi	66
Felicitări grafice și... estetice!	68
Pădure de brazi	70
Semnul de carte de Crăciun	72
Îmi place tarta regilor	74
Linii bine trasate	76
Spunem povești pe întuneric	79
Jocuri de sunete, jocuri de atenție	80
Cuvinte dulci	82
Cine sunt eu?	84

În lumina Crăciunului	87
Licoarea magică	89
Cartofi gratinați cu smântână	90

Primăvara	92
Primele flori!	94
Mica mea grădina de legume	96
Morcovi timpurii!	98
Zglobiu ca un pește!	100
Vine Paștele	102
Ouă contemporane	104
Geometrie gurmând!	106
Când ascuțitul unui... creion se transformă în artă!	108

Linii ondulate.....	110
Cilindri sonori.....	112
Să căutăm cercurile.....	114
Un semn pentru... un cuvânt!.....	116
Viața înseamnă mișcare!	118
Ca o floare... care se deschide și se închide în ritmul inspirației și expirației.....	118
Ca o pisicuță ce se întinde.....	119
O vizită-surpriză.....	120
Grădina de legume	121
Primele picnicuri	122
Vara	124
Simetric și... magic!.....	126
Spirale parfumate.....	128
Spirale haute couture!.....	130
Baloane colorate!.....	132
Ierbar senzorial.....	134
Ierbar grafic.....	136
Albinuțele folositoare.....	138
O grădină plină de arome.....	140
Cu ochii plini de stele.....	142
Pietricele instructive.....	144
Povestea cărții de joc!.....	147
Lenjerie pentru fetițe!.....	149
La umbra pinilor înalți.....	151
Prima zi de școală!.....	153
Și omida se transformă în fluture	155
Ca un fluture.....	155
Ca un vapor.....	156
Ca un balon care se umflă și se dezumflă.....	156
Într-o bună companie!	157
Duo de căpșune și zmevră cu sirop de mentă proaspătă	158

Anexe	159
Lexic	160
Materiale.....	160
Puncte tari	167
Șabloane	169
Resurse	172
Pedagogia Montessori.....	172
Centru de formare.....	172
Material.....	173
Să descoperim Montessori acasă.....	173
Dezvoltare cognitivă și afectivă.....	173
Concentrare și relaxare.....	173
Dezvoltare artistică.....	173
Bucătărie.....	174
Mulțumiri	175

Toamna

Cele patru anotimpuri

Corelat cu materialul de viață practică și cabinetul de botanică.

Atelier realizat cu un perforator și cu foi de diferite texturi în culori uni, pentru a învăța să se orienteze mai bine în timp.

Puncte tari

- Recunoașterea reperelor temporale
- Dezvoltarea coordonării oculo-manuale (ochi-mână)
- Utilizarea, apucarea cu degetul mare și arătător (a se vedea lexicul din finalul cărții)

Toamna este un anotimp în care apar modificări foarte importante în natură. Chiar dacă nu le acordăm atenție, frunzele care zboară duse de vânt vin să ne aducă aminte. Acest atelier permite folosirea noțiunii de modificare a peisajului și propune o viziune de ansamblu asupra modificărilor din timpul anului. Arborii cu frunze căzătoare sunt repere temporale puternice pentru copii. Fiind numeroși în jurul lor, oferă o reprezentare concretă a timpului care trece.

Faceți-vă timp să priviți... Oferiți privirii diferite unghiuri de vedere într-o pădure sau un tufiș autumnal. De aproape, de departe, de deasupra (denivelări de teren), de dedesubt (lungit pe sol)...

Faceți-vă timp să simțiți... Ascultați, împreună cu copilul vostru, sunetul vântului printre frunze, apreciați mirosurile, observați umbrele dansatoare, descoperiți circumferința unui

trunchi încercuindu-l cu brațele, atingeți-i scoarța, frunzele, rădăcinile, dacă sunt la suprafață...

Astfel familiarizat, copilul va fi interesat să realizeze un atelier pe această temă.

- Foi de culori diferite, uni, de diferite texturi (Kraft, glasată, origami...)
- Perforator în formă de frunză (mai mari pentru copiii mai mici)
- Șablonul unui copac, găsit pe internet sau realizat de mână
- 4 foi de hârtie albastră format A4
- O foaie mare de hârtie neagră (format strugure)
- Lipici
- Carioca neagră

○ Desenați structura unui copac (trunchi și crengi) cu ajutorul cariocii negre sau imprimați un șablon. În funcție de vârstă, adaptați mărimea – format A3 sau A4, pentru un copil mai mic, format A5, A6, pentru cei mai mari.

○ Fotocopiați de patru ori, pe hârtie albastră, copacul ales.

○ Luați foile uni de diferite texturi și perforatorul, pentru a realiza frunzele copacilor.

○ Adaptați culorile, numărul și amplasarea frunzelor în funcție de anotimpul ilustrat.

○ Lipiți foile.

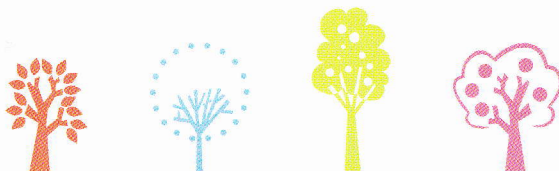
○ Decupați pătrate în jurul arborilor.

○ Asamblați cele patru anotimpuri pe foaia mare neagră.

Să mergem mai departe

Descoperiți împreună cu copilul numele câtorva copaci și elementele lor specifice (frunze căzătoare sau permanente, perioade de înflorire, fructe comestibile sau nu...)

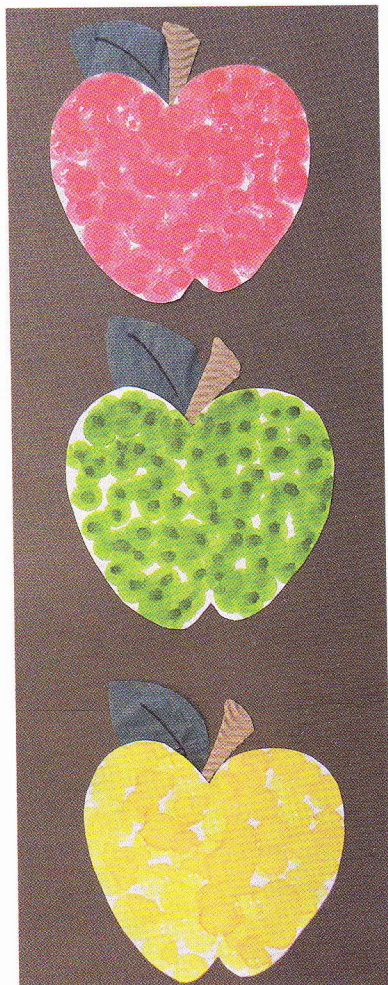
Realizați clasamente tematice, pentru pomi fructiferi, de exemplu.

Scara din trei mere!

Corelat cu materialul de viață practică și materialul de limbaj.

Atelier realizat cu tampoane de hârtie, pentru a descoperi diferite varietăți de mere.

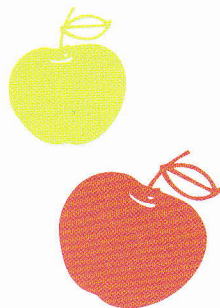
Puncte tari

- Constituirea unui „repertoriu de urme” (a se vedea lexicul)
- Structurarea spațiului (noțiune interior-exterior)
- Dezvoltarea coordonării oculo-manuale

Există sute de varietăți de mere. Pentru o primă încercare senzorială a acestui fruct binecunoscut de copii, alegeți să-i prezentați mere cu arome și calități deosebite. Copilul va face selecții în funcție de asemănări sau deosebiri, va observa forma, textura (fină: Granny Smith; aspră: Jonagold, Papirovsca), mireseme și gusturi ale fructului proaspăt (mai mult sau mai puțin dulce, acrișor...).

După ce copilul își exprimă gusturile și preferințele, începeți împreună cu el să cunoașteți mărul sub forme diferite: proaspăt (felii, suc...) sau prelucrat (compot, caramelizat în tartă, întreg, glazurat).

- 1 șablon de măr apropiat de mărimea naturală
- hârtie albă cartonată
- tampoane de hârtie și tempera verde, roșie și galbenă
- 1 bucată de hârtie creponată de culoare naturală

- 1 bucată de hârtie lokta¹⁰ verde-închis
- 1 bucată de hârtie maro de 50/20 cm
- Foarfecă
- Lipici

- Fotocopiați șablonul mărului în trei exemplare.
- Colorați forma mărului cu ajutorul tamponului de hârtie înmuiat în tempera, folosind o singură culoare pentru fiecare măr.
- Lăsați să se usuce zece minute.
- Decupați merele colorate.
- Decupați trei frunze de măr din foaia lokta și trei codițe de măr din hârtia creponată.
- Aranjați merele unul peste altul pe hârtia maro.
- Lipiți.

Să mergem mai departe

Iată câteva rețete speciale și în mod deosebit apreciate de copii, pe care le puteți realiza împreună folosind varietățile de mere pe care i le-ați prezentat:

● **Crumble cu mere:** pentru patru persoane, tăiați patru mere în cuburi, așezați-le într-un vas uns cu unt, asezonați cu scortişoară și zahăr vanilat; într-un bol, amestecați cu degetele 100 g de făină și tot atât unt moale și zahăr brun, până când obțineți o pastă granuloasă; fărâmițați această pastă deasupra merelor și dați la foc 45 minute, la 200 °C.

● **Ștrudel gigant cu mere:** pentru patru persoane, tăiați două mere în bucățele, puneți-le pe jumătate de foaie de aluat de patiserie din comerț și adăugați puțin zahăr, unt și scortişoară; împăturiți foaia, uniți marginile cu gălbenuș și ungeți cu ou toată suprafața ștrudelului. Înțepați aluatul din loc în loc și dați la cuptor 30 de minute, la 180 °C.

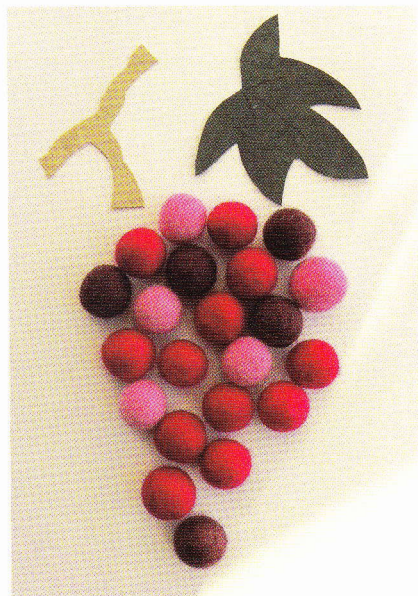
Pe marginea acestei teme a merelor, cântați cântecele și spuneți poezii.

10. Hârtia lokta este făcută din scoarța unui arbust care crește la altitudine în estul munților Himalaya, în special în Nepal. Are un aspect mătășos și ridat. O găsim în magazinele pentru hobby-uri creative.

Strugurele

Corelat cu materialul de viață practică și materialul senzorial.

Atelier realizat cu hârtie și perle de lână în relief.

Puncte tari

- Lucru cu degetul mare și cel arătător
- Dezvoltarea coordonării ochi-mână
- Stăpânirea gestului

A sosit timpul culesului! Dacă locuiți aproape de o vie, poate veți avea șansa să zăriți toată agitația provocată de această activitate și chiar... pe aceea de a degusta câțiva struguri!

Există numeroase varietăți de struguri. Alegeți dintre ele două sau trei varietăți diferite, atât prin aspect cât și prin gust, pentru a realiza un atelier senzorial bazat pe acest fruct (de exemplu, chasselas doré – cunos-

cută la noi ca șasla sau ciasla – cu boabe mici galbene și translucide, apreciat pentru pielița subțire și pulpa dulce și zemoasă; muscat de Hamburg, cu boabe ovale negru-albăstrui cu pulpa dulce și cărnoasă; chasselas roz regal, cu boabe de mărime medie, crocante și parfumate).

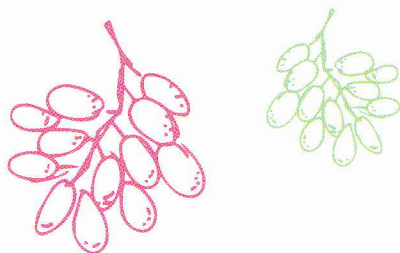
După ce ați observat diferitele varietăți de struguri, după ce le-ați simțit parfumul, după ce le-ați atins și gustat boabele, copiii se vor amuza să ilustreze varietatea preferată.

- O farfurie
- Șablonul unui ciorchine de strugure (de luat din anexă)
- O foaie de hârtie albă (A4 sau A3)
- 22 de perle de lână (degradeul culorilor corespunde preferinței exprimate de copil)
- Foi de culori asortate (A4 sau A3) care vor folosi drept suport
- Lipici
- Pensulă pentru lipici
- Hârtie lokta verde
- Hârtie creponată de culoare naturală

- ⦿ Formați perlele de lână și adunați-le într-un coșuleț.
- ⦿ Pe hârtia albă, măriți șablonul ciorchinelui de strugure la mărimea dorită.
- ⦿ Conturați frunza de viță și decupați-o din hârtia lokta.
- ⦿ Lipiți frunza direct pe șablon.
- ⦿ Conturați lăstarii de viță și decupați-i din hârtia creponată.
- ⦿ Lipiți direct pe șablon.
- ⦿ Folosind pensula, întindeți lipiciul pe șablon în locul unde vor fi boabele.
- ⦿ Așezați perlele de lână după plac.
- ⦿ Lăsați să se usuce.
- ⦿ Aplicați ciorchinele de strugure astfel obținut pe un fond colorat.

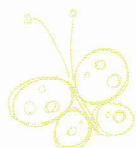
Să mergem mai departe

Faceți suc de struguri cu ajutorul storcătorului sau al unui blender.
Descoperiți vocabularul specific al viei (lăstar, codiță, cârcei...).

Primăvara

Primele flori!

Corelat cu materialul de viață practică și cu materialul senzorial (cabinetul de botanică).

Atelier realizat cu un perforator, rafie și tempera sau guașă.

Puncte tari

- Cunoașterea mediului înconjurător
- Inițiere în botanică
- Motricitate fină

Observarea florilor de sezon, aprecierea formelor acestora, mărimea, culorile... Descoperirea perioadelor de plantare, de înflorire... Iată câteva explorări posibile în timpul plimbărilor în grădină, în parc sau magazine de grădinărit. În acest început de anotimp, dacă alegeți să cumpărați o plantă cu bulb, copilul vostru va putea observa zi după zi etapele dezvoltării acesteia și va învăța să aibă grijă de ea.

- O felicitare de hârtie de calc, de culoare albastru-lavandă, de 9/13 cm
- O foaie A4 de hârtie de desen albastru-intens
- Un perforator care formează steluțe de mărime medie
- Un creion
- Gumă
- 50 cm de rafie de culoare verde-deschis
- 18 cm de rafie de culoare albastră
- Foarfecă
- Lipici

- ★ Desenați cu creionul conturul unei tije de floare de zambilă.
- ★ Cu ajutorul perforatorului realizați stelulele din hârtie de calc.
- ★ Lipiți stelulele pe tija florii într-un mod neregulat și distanțat.

- ✦ Ștergeți cu guma liniile tijeii.
- ✦ Adăugați steluțele în centrul spațiului definit.
- ✦ Decupați patru bucăți de rafie verde și desfaceți-le în trei.
- ✦ Lipiți bucata de hârtie nedesfăcută în prelungirea florilor, pentru a forma tija.
- ✦ Dispuneți de o parte și de alta a tijeii cele trei bucățele de rafie desfăcute, pentru a forma frunzele.
- ✦ Rotunjiți vârfurile cu ajutorul foarfecii, apoi lipiți frunzele obținute.
- ✦ Luați rafia albastră, împăturiți în două și faceți o buclă.
- ✦ Adăugați în partea de jos a tijeii și lipiți.

Să mergem mai departe

Ilustrați cu fotografii sau desene cu momentele importante ale creșterii unei plante. Arătați imaginile în dezordine, apoi încercați să le puneți în ordine (imagini secvențiale: bulbul „gol”, apariția tijeii și a frunzelor, creșterea acestora, formarea și dezvoltarea florii).

Observați mai multe varietăți de bulbi și diversificați tipul de sol în care sunt plantați. Faceți comparații:

Cultura în pământ: într-un recipient găurit, puneți pe fund bile de drenaj, apoi acoperiți cu 2/3 pământ și 1/3 nisip.

Cultura în apă: adaptată în mod special pentru zambile, acest procedeu permite observarea rădăcinilor. (Atenție! Baza bulbului trebuie să fie mereu la nivelul apei.) Folosiți o vază mică, dar care conține cel puțin 6-8 cm de apă. Puneți o bucățică de cărbune de lemn pe fundul acesteia pentru a evita ca apa să devină stătută. Așezați bulbul astfel încât apa să ajungă la baza acestuia. Puneți vasul într-un loc întunecos și rece (10-12 °C) pentru încolțire. Când apar muguri gălbui, puteți să îl duceți în lumină, la o temperatură moderată, de 16-20 °C. Aveți grijă să mențineți nivelul apei la 1-2 cm sub baza bulbului, pentru a nu prejudicia planta. Înflorirea va avea loc după o lună și jumătate și, dacă mențineți temperatura moderată (18 °C), înflorirea va dura mult timp.

Cultură în bile: numită și „kultură chinezească”. Ea convine brândușelor și narciselor. Trebuie umplută jumătatea unei cupe cu bile de drenaj, iar apa trebuie să ajungă până în partea de sus a bulbilor. Adăugați un nou strat de bile, pentru ca bulbii să fie bine fixați.